

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“Bu gün bizim enerji potensialımız artan iqtisadiyyatı dəstəkləyir”

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev “Azərnerji” ASC-nin yenidən qurulan Baş İdarəetmə, elm, tədris və laboratoriya kompleksinin açılış mərasimində deyib. Dövlətimizin başçısı qeyd edib: “Bizim müstəqilliyimizin hələ 30 yaşı tamam olmayıb. Biz müstəqil ölkə olaraq enerji təsərrüfatımız bərpad vəziyyətində idi. Ondan sonra daha da bərpad vəziyyətdə düşdü. Biz o illəri xatırlayırıq. Burada bir “Barmek” şirkəti peyda olmuşdu, özü də qeyri-təmiz sxemlər əsasında, keçmiş məmurlarla sövdələşmə əsasında gəlib bizim Bakı şəhərinin bütün enerji təsərrüfatına sahib olub və pul qoymaq əvəzinə, bu sistemi bərpad vəziyyətə salıb, Azərbaycanın milyonlarla pul aparıb. Sonra da bu, azmış kimi, bizi hələ məhkəməyə vermək istəyirdi. Mənim göstərişimlə bu çirkən sövdələşməyə son qoyuldu, bu daladuz şirkət Azərbaycan qovuldu və mənim Sərəncamımla o vaxt “Azərişiq” Səhmdar Cəmiyyəti yaradıldı. Adını da mən qoymuşam, “Azərişiq”. Biz bütün enerji təsərrüfatımızı dövlət mülkiyyətinə qaytardıq. Əgər bunu etməsəydik, bu gün biz qaranlıq içində yaşayacaqdıq və “Azərnerji”nin bütün əmlakı dağılınacaqdı, necə ki, bu bina. Təəvvür edin, 13 min kvadratmetrlik binanı çıxardılar özəlləşdirməyə və ucuz qiymətə satmaq istəyirdilər. Əgər mən xəbər tutmasaydım, mənə məlumat verilməsəydi, göstəriş verməsəydim sata-

caqdılar. İndi görün siz nə gözəl binada yerləşirsiniz. Bu, demək olar ki, bizim enerji sistemimizin tənzimlənməsi işində əsas mərkəzdir. Skada sistemi, dispetçer sistemi, idarəetmə sistemi, hamısı burdadır, harada yerləşəcəkdi? Bizim enerji sistemimizi belə dağıtmaq istəyirdilər. Ona görə bizim vətəndaşlar bunu bilməlidirlər və xatırlamalıdır. Bu gün haradan-hara gəlmişik, dünya miqyasında ikinci yerdəyik. Bu gün bizim enerji potensialımız artan iqtisadiyyatı dəstəkləyir. Təkcə bu ilin 3 ayında, - baxmayaraq ki, neftin qiyməti düşdü, koronavirus pandemiyası bizim ölkəmizdə də çox böyük təsir göstərdi, - qeyri-neft sənayesi sahəsində artım 23 faizdir və bütün bu artan sənaye müəssisələri enerji tələb edir. Həm generasiya, həm ötürmə, həm dayanıqlı təchizat - bütün bunlar bu gün təmin edilir. Ona görə hesab edirəm ki, bu gün bu binanın açılışı çox böyük rəmzi mənə daşıyır. Təbii ki, burada institut yerləşir, Baş İdarəetmə Mərkəzi, Tədris-Laboratoriya Mərkəzi, Dispetçer Mərkəzi və eyni zamanda, bu, bizim enerji sistemimizin yeni simasını əks etdirir. Bu bina artıq satışdan, hərəcadan çıxarılaraq enerjiyə, onun sahiblərinə qaytarılmışdır. Ona görə bu binada işləyən vətəndaşlar öz vəzifə borclarını şərfə yerinə yetirməlidirlər. Elə etməlidirlər ki, bizim enerji təminatımız daim yüksək səviyyədə olsun”.

“Bir də xarici şirkətlərin fəaliyyəti ilə bağlı bildirməliyəm ki, müəyyən müddət ərzində biz bu sahəni dövlət inhisarında saxlamışdıq və mən bunun səbəbini də bildirdim. Ancaq hazırda Azərbaycana investisiya qoymaq istəyən istənilən şirkət öz təkliflərini versin və yeni stansiyalar tiksin, investisiya qoyun və bizimlə bərabər işləsin. Bilirəm ki, bəzi şirkətlərin mövcud stansiyalara marağı vardır. Ancaq buna baxmaq lazımdır, bu, bizə lazımdır, yoxsa yox. Çünki mövcud stansiyalar hamısı

işlək vəziyyətdədir, dövlət hesabına böyük investisiyalar qoyulub. Əgər hansısa xarici şirkət bizdən o stansiyaları daha yaxşı işlədə bilərsə, buyursun təklif versin, göstərsin ki, nədir bunun üstünlüyü, əgər bu, özəl əllərdə olarsa baxırıq, əgər onlar doğrudan da daha səmərəli işləyəcəklərə işləsinlər. Ancaq xarici investorları mən, ilk növbədə, yeni stansiyalara yönəltmək istəyirəm. Gəlsinlər pul qoyunlar. Yoxsa hazır vəziyyətdə gəlməyi hər kəs istəyər. Gəl pul qoy, istehsal et, ötür ümumi sistemə və öz biznesini ge-

nişləndir. Bax, mənim xarici şirkətlərə tövsiyəm bundan ibarətdir, o cümlədən yerli şirkətlərə. Əminəm ki, bundan sonra dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı bu sahədə də mümkün olacaqdır”, - deyər Azərbaycan Prezidenti bildirib. Qeyd edək ki, dövlətimizin başçısına binada fəaliyyət göstərəcək Baş İdarəetmə Mərkəzi barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, bu mərkəz vasitəsilə enerjisiyem avtomatik idarəedilməsinin, idxal-ixrac proseslərinin, tənzimləmələrin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Əməliyyatlar insan müdaxiləsi olmadan məsafədən həyata keçirilir. Hazırda burada müasir avadanlıqlar və proqram təminatı ilə təchiz ediləcək yeni SCADA sistemi qurulur. Yeni sistem əsas və Ehtiyat Dispetçer İdarəetmə Mərkəzindən, 7 Regional Monitoring Mərkəzindən ibarət olmaqla, ilkin mərhələdə 21 elektrik stansiyasını və 80 yarımstansiyasını əhatə edəcək. Yeni SCADA layihəsinin ilin sonunda tam başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Diqqətə çatdırılıb ki, yenidənqurmadan sonra “Azərnerji” ASC-nin mərkəzi aparatı bu binaya köçürülüb. Əməkdaşların fəaliyyəti üçün bütün zəruri avadanlıqla təchiz edilən iş, toplanı, arxiv otaqları, 165 nəfərlik yeməkhana yaradılıb. Elektron kitabxana və istirahət guşələri də işçilərin ixtiyarına verilib. Bundan başqa, burada Azərbaycan Energetika İnstitutu da fəaliyyət göstərir.

“Bizim üçün prioritet məsələ, - insanların sağlamlığıdır, insanların həyatıdır və insanların sosial müdafiəsidir”

Bu sözləri aprelin 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev və İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun iştirakı ilə videobağlantı formatında keçirdiyi iclasda deyib. Dövlətimizin başçısı bildirib: “Biz bu şəraitdə iqtisadi sahəyə də daha çox diqqət verməliyik. Çünki hər kəs bilməlidir, əgər güclü iqtisadi imkanlarımız olmasa, biz öz sosial siyasətimizi uğurla apara bilməyəcəyik, xüsusilə pandemiya dövründə ki, bu xəstəlik və bu xəstəlikdən yaranan fəsadlar böyük maliyyə vəsaiti tələb edir. Ona görə bir daha demək istəyirəm, bu pandemiya dövründə bizim üçün əsas prioritetlər insanların sağlamlığı, onların sosial müdafiəsi və vəziyyətdə uyğun şəkildə iqtisadi fəallığın artmasıdır. Hər kəs bilməlidir ki, bu böyük bəla bütün dünyanı böyük sınaq qarşısında qoyubdur. Bu günə qədər dünyada 140 mindən çox insan həyatını itirib və bu xəstəlik sərhədlər tanımır. Son günlərdə yoluxanların sayı ilə sağalanların sayı arasında dinamika artıq müsbətdir. Yəni, daha çox insan sağalır, nəinki bu xəstəliyə yoluxur”.

yoluxma hallarında müşahidə olunan artımın qabağını almaq idi, yoluxma zəncirini qırmaq idi. Görülmüş bütün tədbirlər bu məqsədi güdürdü ki, biz bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxmaq, vətəndaşlara kömək göstərək, onları bu bələdan qoruyaq və onların sosial müdafiəsini təmin edək.

ki, biz ağır günlərdə bir-birimizin yanındaydıq. Son günlər ərzində mənə ünvanlanan münərlərlə məktub göstərir ki, Azərbaycan xalqı dövlət tərəfindən görülmüş işlərə çox böyük qiymət verir. Bu, onu göstərir ki, baxmayaraq insanların həyatı çətinləşib, normal həyata müdaxilə edən ka-

liyyə vəsaiti ayırıb. Beləliklə, ancaq bu kateqoriyalara aid olan 600 minə yaxın insan dövlətdən maddi dəstək alır. Dövlət sektorunda işləyənlərin əməkhaqları tam ödənilir. Hazırda bir milyona yaxın insanın böyük əksəriyyəti işləmir, ancaq dövlət onların məşinini verir. Yəni, bu, bir daha Azərbaycan dövlətinin humanist mahiyyətini göstərir.

Dövlət başçısı Azərbaycan səhiyyə sisteminin son illərdə böyük inkişaf yolu keçdiyini vurğulayaraq, qeyd edib ki, bu gün 20-dən çox dövlət xəstəxanasında koronavirus xəstələri müalicə olunur. Bu xəstəxanaların mütləq əksəriyyəti son 16 il ərzində tikilibdir. O cümlədən 575 çarpayılıq “Yeni klinika” bu gün ölkəmizin ən müasir səhiyyə ocağıdır və indi orada 100-dən çox xəstə müalicə alır. Eyni zamanda, Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-Terapevtik və Cərrahiyyə klinikalarında da bir çox xəstə müalicə alır. Son illər ərzində bölgələrdə inşa edilmiş mərkəzi rayon xəstəxanalarında bir çox xəstələr müalicə alır. O cümlədən bu ilin mart ayında Goranboy, Qazax, Şəmkir şəhərlərində açılan 3 yeni xəstəxanada xəstələr müalicə alır, orada da 500 çarpayılıq imkanı vardır. Yəni, mindən çox çarpayılıq ancaq mart ayında istifadəyə verilibdir. Mənim göstərişimlə hazırda ölkəmizdə modul tipli 10 xəstəxana inşa edilməkdədir. Hesab edirəm ki, bu xəstəxanalar işə düşəndən sonra yaxın 1-2 ay ərzində orada da 2 min əlavə çarpayılıq istifadəyə verilecək.

O, deyib: -Biz aztəminatlı ailələrin problemlərini daha geniş şəkildə həll etməliyik. Bu günə qədər biz nəzərdə tutduğumuz ki, karantin rejimi aprelin 20-dək davam edəcək, ancaq indi uzadılacaq. Yardım üçün müraciət edənlərin sayı kifayət qədər artmışdır. İndi bu təkliflər, bu sifarişlər geniş təhlil olunur və maksimum şəfəflilik təmin edilməlidir. İlk mərhələdə nəzərdə tutulurdu ki, 200 min insan dövlətdən 190 manat yardım alacaqdı.

Mən hesab edirəm ki, ümumi vəziyyəti nəzərə alaraq və insanların sosial müdafiəsini gücləndirmək üçün bu kateqoriyaya aid olan insanların sayını biz 600 minə çatdırmalıyıq. Yəni, 200 min əvəzinə, 600 min insana dövlət iki ay ərzində hər ay 190 manat vəsait verməlidir. Bu kateqoriyaya aid olan insanlar aztəminatlı təbəqənin nümayəndələridir, eyni zamanda, koronavirusla bağlı işini itirən və qeyri-formal məşğulluqla məşğul olan insanlardır. Onların da problemlərini dövlət öz üzərinə götürür. Baxmayaraq, mən dəfələrlə onlara müraciət etməmişəm ki, qeyri-formal məşğulluğa son qoyun, çünki bu, sizin üçün problem yaradacaq. Siz işsizlikdən sığorta, işsizlik müavinəti, pensiya, tibbi sığorta ala bilməyəcəksiniz. Son vaxtlar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və digər aidiyyəti qurumların fəaliyyəti nəticəsində on minlərlə yeni əmək müqaviləsi bağlandı. Mən ümid edirəm ki, bu ağır vəziyyətdən sonra bunu nəzərə alaraq bu gün hələ də kölgə iqtisadiyyatında çalışan insanlar da dərk edəcəklər ki, yeganə çıxış yolu kölgə iqtisadiyyatından çıxmaqdır. Sahibkarlara müraciət edirəm, qeyri-formal məşğulluğa son qoyun. İşçilərə müraciət edirəm bir daha, əmək müqaviləsi olmadan işləməyin, tələb edin. Əgər hansısa sahibkar sizinlə əmək müqaviləsi bağlamaq istəmərsə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə, İqtisadiyyat Nazirliyinə, Prezident Administrasiyasına dərhal məlumat verin. Biz o sahibkarların dərslərini verəcəyik. Çünki dövlətin bütün resurslarını səfərbər etdiyi indiki şəraitdə dövləti aldatmaq, vergilərdən yayınmaq və öz maddi marağını, öz təminatını təmin etmək xəyanətdir. Bunun başqa adı ola bilməz. Ona görə tapşırıq veririk ki, aprel-may aylarında - iki ay ərzində 600 min insan dövlətdən ayda 190 manat alsın.

(davamı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan, əlbəttə, dünya birliyinin məsuliyyətli və etibarlı üzvü kimi bu sahədə həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq müstəvidə həmrəyliyin gücləndirilməsi üçün çox önəmli addımlar atmışdır. Deyə bilərəm ki, ölkəmizdə milli həmrəylik bu günə qədər müşahidə ediləməyən dərəcədə artıb. Bu, bir daha bizim xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanın hazırda sədrlik etdiyi Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası dünya miqyasında ilk təşkilat idi ki, Zirvə görüşünü videokonfrans şəklində keçirib. Bu Zirvə görüşü bir daha bizim həmrəyliyimizi, birliyimizi göstərmişdir. Göstərmişdir

rantin rejimi bir çoxları üçün problemlər yaradıb, yəni də xalqımızın böyük əksəriyyəti bu vəziyyəti dərk edərək dövlətə də dəstəyini göstərmişdir. Bunu nəzərə alaraq, biz əlbəttə ki, insanların sosial müdafiəsini daha da gücləndirməliyik. Azərbaycan xalqı yaxşı bilir ki, biz dərhal bu məsələ ilə ciddi məşğul olmağa başlamışıq. Pandemiya zamanı ən çox zərər çəkən sahələrdə işləyən insanların əməkhaqlarının əhəmiyyətli hissəsi dövlət tərəfindən qarşılır. Bu kateqoriyaya aid olan insanların sayı 300 mindən çoxdur. Eyni zamanda, 300 minə yaxın mikrosahibkarın maliyyə vəziyyətinin təmin edilməsi üçün dövlət böyük ma-

Bu vəsaiti alacaq vətəndaşlardan xahiş edirik ki, onlar ikinci ödənişi almaq üçün bank hesabları açsınlar. Birinci ödəniş bu ay veriləcək, ona görə də bəzi insanların imkanı olmayacaq ki, bank hesabları açsınlar. Ancaq ikinci ödəniş may ayında veriləcək. O vaxta qədər bu 600 min insanın hər biri bank hesabı açsın və ikinci ödənişi bank köçürmə yolu ilə alsın. Bu, bizim xahişimizdir, bu, bizim tələbimizdir.

Onu da bildirməliyəm ki, insanların vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün çox böyük sosial və iqtisadi paket təqdim olunur. Əvvəlki dövrlərdə 1 milyard manat məbləğində dəyərləndirildi, ondan sonra 2,5 milyard manat həcmində dəyərləndirildi. İndi verdiyim tapşırıqlar nəticəsində bu iqtisadi paket 3 milyard manatı, bəlkə də 3,5 milyard manatı öteçək. Nə qədər lazımdır, biz bunu edəcəyik. Azərbaycan bütün imkanları səfərbər edib ki, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxsın, insanların həyatını qorusun və postpandemiya dövrünə hazır olsun. Əminəm ki, biz bunu təmin edəcəyik.

“İlk vaxtlar hər gün 10 min insana ödəniş köçürüldü, son günlər bu rəqəmi 20-25 minə çatdırma bilməmişik”

Bu sözləri Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev aprelin 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin videobağlantı formatında keçirdiyi iclasda deyib.

İşsiz şəxslərə, xüsusi karantin rejiminə görə iş yerini itirmiş qeyri-formal işləyən şəxslərə, habelə axtarılmalı ailədən olan insanlara dəstək mexanizmi artıq aprelin 7-də Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə təsdiq olunub. Aprelin 9-dan biz ödənişlərə başlamışıq. Dünən axşamada artıq 140 min insana ödəniş edilibdir. Bugünkü plana əsasən əlavə 25 min insana ödəniş ediləcəkdir. Ayın sonuna qədər gündəlik rəqəmi 25-30 minə çatdırmağa çalışırıq ki, maksimum sürətlə icra olunsun, aprelin sonu, mayın əvvəllərində artıq 600 min insanın hər biri bu vəsaiti alsın.

İşsiz və qeyri-formal məşğul insanlar, xüsusi karantin rejimində iş yerini itirmiş insanlar ilə bağlı bir sıra digər proqramlar da var - haqqı ödənilən ictimai iş yerləri proqramı. Bu proqramın əhəmiyyətli dərəcə artırılması və əlavə 50 min ictimai iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu proqramın da icrasına artıq başlanıbdır. Bu gündəlik 5 min işsiz şəxs artıq bu işlərə cəlb edilibdir, onlarla əmək müqavilələri yekun imzalanma mərhələsindədir. Digər bir proqram özünüməşğulluq proqramıdır. Bu proqrama həm Dünya Bankı cəlb edilibdir, həm də Azərbaycan bankları artıq fəal şəkildə qoşulubdur. Bu il biz 12 min ailə üçün mikro-təsərrüfatın yaradılmasını planlaşdırırıq. Artıq 80 min ailə, 330 mindən çox fərd ünvanlı sosial yardım proqramı ilə əhatə

olunubdur. Aprelin 1-i ilə müqayisədə artım 10 min ailədir və ya 36 min şəxsdir. Nazir DOST mərkəzlərinin tikintisi ilə bağlı qeyd edib ki, bu il əlavə 7 mərkəzin tikilməsi üzərində iş aparılır. Onların dördünün bu il açılması nəzərdə tutuldu və biri artıq hazırdır. Bu, Nizami, Suraxanı və Sabuncu rayonlarını əhatə edən 3 sayılı DOST mərkəzidir. Həmin mərkəz gündəlik əsasda təqribən 700 insan qəbul edə biləcək və ən həssas kateqoriyadan olan insanlarımızı dəstək verəcək. Digər mərkəzlərimiz Sumqayıt şəhərində, Abşeron, Bərdə, Quba və Şəki rayonlarında planlaşdırılır. Onların da hər birinin üzərində müvafiq işlər aparılır.

“Pandemiyadan zərər çəkmiş müəssisələrə və fərdi, o cümlədən mikrosahibkarlara dövlət maliyyə dəstəyinin çatdırılması prosesi uğurla gedir”

Bu sözləri İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov aprelin 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin videobağlantı formatında keçirdiyi iclasda deyib. O, qeyd edib ki, artıq 11 min 567 vergiödəyicisinə - toplam sayda 123 min 343 nəfər maddəli işçisi olan müəssisələrə və 22 min 949 fərdi sahibkara Maliyyə Nazirliyi və agent banklar vasitəsilə maliyyə dəstəyi göstərilib. Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər paketi hazırlanıb. O, aşağıdakı hissələrdən ibarətdir və bütün dövlət qurumları ilə

razılaşdırılıb. Birincisi, pandemiyanın bilavasitə təsir etdiyi fəaliyyət sahələri üzrə vergiödəyicilərinə 2021-ci il yanvarın 1-dək olan dövr üzrə bir sıra vergi güzəştləri və vergi təfəlləri təklif olunub. Burada əmlak və torpaq vergiləri üzrə tam məbləğdə vergi güzəştlərinin verilməsi, əldə edilən mənfəətin, gəlirin 75 faiz miqdarında vergi güzəşti kimi, fiziki şəxslərdən daşınmaz əmlakın icarəsi üzrə ödəmə mənbəyində tutulan verginin dərəcələrinin 50 faiz, yəni, 14 faizdən 7 faizə endirilməsi, ictimai işə və ölkədaxili sənayesində fəaliyyəti üzrə sadələşdirilmiş vergi məbləğinə 50 faiz güzəştin verilməsi və digər tədbirlər.

İkinci istiqamət, mikrosahibkarlıq subyektlərinə 2020-ci il yanvarın 1-dən 2021-ci il yanvarın 1-dək sadələşdirilmiş vergi üzrə 50 faiz vergi güzəştinin, yəni, 2 faiz dövrüyyədən 1 faiz dövrüyyəyə endirilməsi, həmçinin vergilərin, cari vergiödəmələrin hesablanması və ödənilməsi üzrə vergi təfəllərinin verilməsi. Nəhayət, üçüncü istiqamət, bütün sahibkarlıq subyektlərinə şamil edilməsi proqnozlaşdırılır və 2021-ci il yanvarın 1-dək olan dövr üzrə aşağıdakı vergi güzəştlərini təqdim edirik: Epidemiyanın qarşısının alınması, əhalinin həyat və sağlamlığının qorunması məqsədilə vergiödəyiciləri tərəfindən həyata keçirilən zəruri profilaktik, o cümlədən dezinfeksiya tədbirlərinə görə çəkilmiş xərclərin məhdudluğu nəzərə alınma-

dan gəlirlərdən çıxarılması, həmçinin əhalinin bir sıra arzaq və tibbi ehtiyacları üçün zəruri olan və siyahısı, bəzi məhsul növlərinin idxalının əlavə dəyər vergisindən müddətli azad edilməsi. Yəni, bu, kifayət qədər geniş paketdir və bu paketdə artıq Siz qeyd etdiyiniz kimi, yeni rejimdə fəaliyyət göstərilməsi də müəssisələr tərəfindən nəzərə alınıb.

Nazir bildirib ki, yaradılmış işçi qruplarında sahibkarlıq subyektləri, Sahibkarlar Konfederasiyası, Azərbaycan Banklar Assosiasiyası və bütün aidiyyəti dövlət orqanlarının iştirakı ilə müzakirələr aparılıb və sahibkarların rəyi nəzərə alınıb. Vergi güzəştlərinə gəldikdə, bu, geniş və əhatəli vergi güzəşti paketidir. Məlum olduğu kimi, bu, yeganə dəstək mexanizmi deyil. Nümunə kimi, bu gün Maliyyə Sabitliyi Şurasında müzakirəsi gözlənilən məsələ ondan ibarətdir ki, bütün digər biznes fəaliyyətinə də pandemiyanın təsirsiz ötürülməsini nəzərə alaraq, misal üçün, bank kreditləri olan və bank kreditlərinə də reqlativ tədbirlərin yumşaldılması.

Bu, o deməkdir ki, banklara imkan verir ki, onların cari kredit ödənişlərini yumşalsın, strukturizasiya edir, dövr verir, müddət verir. Bu iş Mərkəzi Bankın, Banklar Assosiasiyasının təşəbbüsü ilə işçi qrup çərçivəsində, aidiyyəti digər işçi qrup çərçivəsində İqtisadiyyat Nazirliyində sahibkarların iştirakı ilə həyata keçirilir.

Sahibkarlara dövlət maliyyə dəstəyinin göstərilməsi davam etdirilir

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 19 mart tarixli Sərəncamının 10.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına əsasən, aprelin 20-nə İqtisadiyyat Nazirliyinə maddəli işçilərin əməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi üçün koronavirus (COVID-19) pandemiyasından zərərçəkmiş 18 min 260 vergiödəyicisi və maliyyə dəstəyi almaq üçün 48 min 659 fərdi (mikro) sahi-

bkar, cəmi 66 min 919 vergiödəyicisi müraciət edib. İqtisadiyyat Nazirliyindən bildirilib ki, maddəli işçilərin əməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi çərçivəsində 151 min 198 işçini əhatə edən 15 min 385 sahibkarın müraciəti araşdırılaraq təsdiqlənib və ayrılacaq maliyyə vəsaitinin bank hesablarına köçürülməsi üçün Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilib. Digər vergiödəyiciləri üzrə araşdırmalar davam edir. İndiyədək təs-

diq edilmiş müraciətlər üzrə maliyyə dəstəyinin həcmi 68,05 milyon manat, o cümlədən birinci mərhələ üzrə ödənilməsi nəzərdə tutulan vəsaitin həcmi 34,02 milyon manat təşkil edir. Aprelin 20-nə Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi tərəfindən 13 min 722 vergiödəyicisinə 138 min 422 nəfər maddəli işçinin əməkhaqqı üzrə 31,4 milyon manat vəsaitin köçürülməsi təmin olunub. Fərdi (mikro) sahibkarlara maliyyə dəstəyinin göstərilməsi proqramı çərçivəsində 48 min 659 vergiödəyicisindən müraciət daxil olub, 45 min 2 min müraciət araşdırılaraq təsdiqlənib və maliyyə dəstəyinin bank hesablarına köçürülməsi üçün Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunub. Təsdiq edilmiş müraciətlər üzrə maliyyə dəstəyinin həcmi 32,6 milyon manat təşkil edir. Aprelin 20-nə Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi tərəfindən artıq 26,71 milyon manat vəsaitin 35 min 223 fərdi (mikro) sahibkarın bank hesablarına köçürülməsi təmin edilib.

Birdəfəlik ödəniş edilənlərin sayı 290 minə çatıb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi 30 min işsiz və xüsusi karantin rejiminə görə işini itirən qeyri-formal məşğul əztəminatlı şəxsin birdəfəlik ödəmə (120 manat) ilə təmin olunması üçün müvafiq vəsaiti aidiyyəti üzrə köçürüb. Nazirlikdən bildirilib ki, həmin kateqoriyalardan olan şəxslərdən artıq 290 min nəfərə birdəfəlik ödəniş edilib və bunun üçün köçürülən maliyyə vəsaitinin məbləği 55,1 milyon manatdır. İlkin mərhələdə 200 min şəxsə birdəfəlik ödəmə verilməsi nəzərdə tutulsa da, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən birdəfəlik ödəmə proqramının əhatə dairəsi 3 dəfə artırılıb, 600 min şəxsə aprel və may ayları üçün birdəfəlik ödəniş ediləcək. Aprel ayı üzrə ödənişlərin bu ayın sonu – gələn ayın əvvəlləri yekunlaşdırılması təmin olunacaq. Hazırda hər bir ödəniş edilən şəxsin telefon nömrəsinə bu barədə SMS göndərilir. O, bu mesajı aldıqdan

sonra, evdən çıxmaq üçün müvafiq qaydada icazə alaraq, mesajda “Azərpoçt” MMC qeyd edildiyi halda istənilən poçt şöbəsinə, bank göstəriləyi halda işə həmin bankın istənilən filialına şəxsiyyət vəsiqəsi ilə müraciət edərək birdəfəlik ödəməni əldə edirlər.

SOSIAL DƏSTƏK

BİRDƏFƏLİK ÖDƏNİŞ EDİLƏNLƏR:
290 000 ŞƏXS

9 aprelədə - 10 min şəxsə,
10 aprelədə - 10 min şəxsə,
11 aprelədə - 15 min şəxsə,
12 aprelədə - 20 min şəxsə,
13 aprelədə - 20 min şəxsə,
14 aprelədə - 25 min şəxsə,
15 aprelədə - 20 min şəxsə,
16 aprelədə - 20 min şəxsə,
17 aprelədə - 25 min şəxsə,
18 aprelədə - 35 min şəxsə,
19 aprelədə - 30 min şəxsə,
20 aprelədə - 30 min şəxsə,
21 aprelədə - 30 min şəxsə

Ödənilən maliyyə: 55,1 mln manat

TAP layihəsinin 94 faizi yekunlaşıb

Azərbaycan təbii qazını Avropaya çatdıracaq TAP boru kəməri layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla 94,1 faizi tamamlandı. Bu barədə boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkəti məlumat yayıb. Bildirilir ki, hazırda boru kəməri tikinti mərhələsindədir. TAP-ın inşası üzrə hər gün yüzlərlə metr ərazi təmizlənir, borular marşrut xətti boyunca düzülür, qaynaqlanır, xəndəyə endirilir və torpaq örtüyü bərpa olunur. Qeyd edək ki, boru kəmərinin inşası çərçivəsində Albaniyada tikinti işləri tamamlandı. TAP-ın inşası üzrə “Saipem” şirkətinin “Castoro 6” borudüzən gəmisi isə İtaliyanın San Foka

bölgəsində işlərə başlayıb. Uzunluğu 152 metr və eni 70,5 metr olan bu gəmi TAP-ın Adriatik dənizindəki 105 kilometrlik hissəsində, yəni İtaliyadan Albaniyayaadək hissədə boruları inşa edəcək. TAP-ın quru hissəsində, Yunanıstan, Albaniya və İtaliya marşrutunda

boruların hamısı torpağa basdırılıb. Boru kəmərinin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilkin layihəsi üzrə biri Kipoidə (Yunanıstan), digəri isə Fierdə (Albaniya) olmaqla ümumilikdə 2 kompressor stansiyasının inşası tamamlandı. Kompresor stansiyaları ilə yanaşı, Albaniyanın şərqində, Bilisht regionunun yaxınlığında ölçmə stansiyasının tikintisi də yekunlaşıb. İtaliyadakı təbii qazın qəbulu terminalının isə tikinti işlərinin təqribən 70 faizi başa çatıb. Ötən ilin noyabrında TAP-ın Yunanıstan hissəsində sınaq məqsədilə qaz nəqlinə başlanılıb. Belə ki, Yunanıstandakı Evros çayı ilə Kipoidəki kompressor stansiyası arasında boru

kəmərinin 2 kilometrlik hissəsinə təbii qaz qəbul edilib. Bu, boru kəmərinin istismara verilməsi prosesinin ilkin mərhələsidir. Həmin prosesin məqsədi boru kəməri infrastrukturunun tamamilə təhlükəsizliyini və işlər başa çatdıqdan sonra istismara hazır olmasını, eləcə də milli və beynəlxalq təhlükəsizlik, həmçinin istismar standartlarına uyğun olmasını təmin etməkdir. Təbii qazın boru kəməri sisteminə daxil edilməsi “Şahdəniz-2” qazının Avropaya tədarükünün başlanğıcı üzrə növbəti mərhələdir. TAP vasitəsilə ticari məqsədlə qaz nəqlinin 2020-ci ilin oktyabrında, yəni İtaliyaya qədər olan hissənin tam istifadəyə verilməsi və sınaqdan keçiriləcəyi vaxtda gözlənilir.

İlk mərhələ istifadəyə verildikdən sonra təbii qaz tədrisən boru kəmərinin Yunanıstan marşrutunun digər hissələrinə, eləcə də Albaniya və İtaliyaya mərhələli şəkildə nəql edilməyə başlanacaq. TAP-ın quru hissəsinin inşası üzrə İtaliyada boruların tikintisinə başlanılıb. Melendugno şəhərindəki 1,5 kilometrlik mikrotunel inşası aprelin sonunda turist fəaliyyətləri və sahəliboyu ətraf mühitə heç bir təsir və ya müdaxilə olmadan tamamlandı. Boru kəmərinin İtaliya hissəsinin və qəbul terminalının tikintisinin təminatı üzrə işlər davam edir. Həmçinin TAP-ın İtaliyadan keçəcək təxminən 8 kilometrlik hissəsində boruların 3 kilometri xəndəyə endirilib.

Uçotda olan vergiödəyicilərinin sayı 1 milyon 72 min 660-dır

Aprelin 1-nə respublika üzrə uçotda olan vergiödəyicilərinin ümumi sayı 1 milyon 72 min 660 olub. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, onların 928 min 973-ü və ya 86,6 faizi fiziki şəxs, 143 min 687-si və ya 13,4 faizi hüquqi şəxslər və digər təşkilatlardır.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə vergiödəyicilərinin ümumi sayı 79 min 622 vahid artıb və 108 faiz təşkil edib. Artımın 64 min 196 vahidi fiziki şəxslərin, 15 min 426 vahidi isə hüquqi şəxslərin sayının artmasına hesabına olub. Hüquqi şəxs kimi uçotda olan vergiödəyicilərinin sayının artması əsasən kommersiya qurumları hesabına baş verib.

Sadələşdirilmiş vergi məbləği üzrə 50 faiz güzəşt verilir

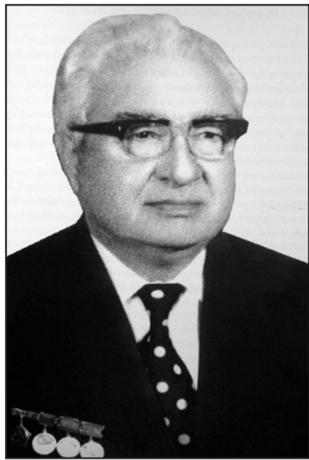
Pandemiyadan zərər çəkən sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinə vergi güzəştləri və təfəllərinin verilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar, pandemiya zərər çəkmiş sahələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinə (o cümlədən, kiçik və orta sahibkarlığa) vergi güzəştlərinin və təfəllərinin

verilməsi ilə bağlı vergi və sosial qanunvericiliyə ediləcək əsas dəyişikliklər layihəsinə hazırlanıb. Hökumətdə bir daha baxıldıqdan sonra təkliflər paketinə daxil olan sənəd layihələri Milli Məclisə təqdim olunub. Təkliflər paketində sadələşdirilmiş vergi üzrə güzəştlərin verilməsi nəzərdə tutulur.

23-29 aprel 2020-ci il

AMEA-75

Ələşraf Əlizadə (1911-1985)

Görkəmli geoloq-alim Ələşraf Əbdüllüheyin oğlu Əlizadə 1911-ci il aprelin 24-də Şamaxı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur.

1924-cü ildə Ələşraf Əlizadə Bakıda I dərəcəli məktəbi bitirdikdən sonra 18 saylı pedaqoji təmayüllü məktəbə daxil olmuşdur. O, əvvəllər rus məktəbində Azərbaycan dilindən dərslər demiş, daha sonra Azərbaycan SSR Mərkəzi Statistika İdarəsində statistik kimi çalışmışdır. Məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan SSR Xızı rayonunun Zərgərli kəndində I dərəcəli məktəbə müdir təyin edilmiş və 1928-1929-cu tədris ilində burada işləmişdir.

1929-30-cu tədris ilində Suraxanı kəndində "Savadsızlığı ləğv etmə" məntəqəsində dərslər demişdir. 1930-cu ildə Tbilisi Politexnik İnstitutuna qəbul olunmuş, ancaq ailə vəziyyətilə əlaqədar Bakıya qayıtmış və Azərbaycan Sənaye İnstitutunun geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə daxil olmuşdur.

Ə.Əlizadə 1933-cü ildən «Azneftkəşfiyyat» trestində müstəqil geoloji tədqiqat işləri aparmağa başlamışdır. Ə.Əlizadə çöl və mədən geologiyası

üzrə Azərbaycan dilində ilk dərslər vəsaitlərinin müəllifidir. O, 1937-ci ildə "Çöl geologiyasına dair qısa rəhbərlik", 1938-ci ildə isə "Çöl və mədən geologiyasına dair qısa rəhbərlik" kitablarını tərtib etmişdir. O, 1961-ci ildə M.S.Babayevlə birlikdə Azərbaycan dilində "Ümumi geologiya" dərslər vəsaitini nəşr etdirmişdir.

1934-1942-ci illərdə "Azneftkəşfiyyat" trestinin Geoloji Axtarış Komitəsinin (GAK) geoloq, böyük geoloq, baş geoloq və direktor, 1939-cu ilin yanvarından "Azgeoltrest" in Küryanı ovalığı və Gəncə rayonunun kəşfiyyatı üzrə idarəsinin müdiri vəzifələrində işləyən gənc alim Azərbaycanın bir çox rayonlarında – Dəvəçi, Qonaqkənd, Şamaxı, Şəmkir və Gəncədə, daha sonra Talışda və Naxçıvan Muxtar Respublikasında geoloji axtarış işləri aparmışdır.

Yeni neft yataqlarının kəşf edilməsindəki uğurlu işlərinə görə Ə.Əlizadə 1940-cı ildə Xalq Neft Komissarlığının "Əlaçı" döş nişanı, 1942-ci ildə isə neft hasilatının artırılmasında xidmətlərinə, müdafiə səciyyəli neft məhsullarının və döyüş sursatlarının istehsalında hökumətin tapşırıqlarını yerinə yetirdiyinə görə Lenin ordeni ilə təltif edilmişdir.

Ələşraf Əlizadə 1942-ci ilin oktyabrından 1946-cı ilin aprelinə kimi partiya işlərində çalışmış – əvvəlcə Azərbaycan KP Bakı şəhər Komitəsinin katibi, sonra isə Azərbaycan KP MK-nun ikinci katibi vəzifələrində işləmişdir. Görkəmli alimin bu illərdə yerinə yetirdiyi işlərin nəticələri partiya və hökumət tərəfindən yük-

sək qiymətləndirilmişdir. Yeni neft yataqlarının kəşf edilməsinə, istismarına görə 1943-cü ildə bir qrup mühəndislə birlikdə Stalin mükafatına (sonradan SSRİ Dövlət mükafatına) layiq görülmüş və ona ikinci dəfə Lenin ordeni verilmişdir.

1944-cü ildə Ə.Əlizadə Azərbaycanın Maykop lay dəstəsinə həsr etdiyi çox sanballı elmi tədqiqat işini başa çatdırmışdır. Mütəxəssislərin rəyinə görə, yerinə yetirilmiş elmi iş doktorluq dissertasiyasının tələblərinə tam cavab verdiyindən Ə.Əlizadə bu işini doktorluq dissertasiyası kimi açıq müdafiə etmişdir. SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan Filialı İ.M.Qubkin adına Geologiya İnstitutunun elmi şurasının qərarına əsasən, ona birbaşa geologiya-mineralogiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi verilmiş və həmin ildə də SSRİ Ali Attestasiya Komissiyası (AAK) tərəfindən təsdiq olunmuşdu. Ə.Əlizadə 1945-ci ildə "Neft və qaz yataqlarının geologiyası" kafedrasının professoru elmi adına layiq görülmüşdür.

1945-ci il martın 27-də Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Sovetinin qərarına əsasən, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının ilk 15 həqiqi üzvləri sırasına Ə.Əlizadənin də adı daxil edilmişdir. 1946-cı ildə Böyük Vətən müharibəsindən sonra respublikanın neft sənayesinin yüksəldilməsi üçün Ə.Əlizadə "Azneft" birliyinə rəis təyin edilmiş və bu vəzifədə 1948-ci ilə kimi işləmişdir. Kiçik qabarıltı elektroporforatorların işlənilməsinə hazırlanmasına görə Ə.Əlizadə 1946-cı ildə ikinci dəfə Stalin mükafatına

layiq görülmüşdür. Ə.Əlizadə dafələrlə Bakı şəhəri rayon sovetlərinin və Bakı sovetinin deputatı seçilmiş, 1946-cı ildə isə SSRİ Ali Sovetinin deputatı, 1961-ci ildən uzun müddət Bakı Sovetinin deputatı olmuşdur. 1946-1948-ci illərdə Azərbaycan KP Bakı Komitəsi Plenumunun üzvlüyünə namizəd olmuş, 1963-cü ildən isə uzun müddət Plenumun üzvü olmuşdur. Ə.Əlizadə Azərbaycan KP-nun XXVI, XXVII və XXVIII qurultaylarının nümayəndəsi olmuşdur.

1948-ci ildə Azərbaycanda axtarış-kəşfiyyat işlərini genişləndirmək məqsədilə yeni "Azneft-kəşfiyyat" birliyi yaradıldı və Ə.Əlizadə birliyə rəis təyin edildi.

1950-ci ildə Ə.Əlizadə Türkmənistan Dövlət Universitetinə (TDU) dəvət olunmuş, geologiya kafedrasının müdiri təyin edilmişdir. 1950-1954-cü illərdə TDU-da işləməklə yanaşı, SSRİ EA Türkmənistan filialında faydalı qazıntılar sektorunun müdiri vəzifəsində tədqiqatlar aparmışdır.

1954-cü ildə Ə.Əlizadə Bakıya qayıtmış və Azərbaycan Sənaye İnstitutunun "Neft və qaz yataqlarının geologiyası və kəşfiyyatı" kafedrasında professor vəzifəsində çalışmışdır.

1959-cu ilin avqust ayında Ə.Əlizadə neft hasilatı üzrə Azərbaycan Elmi Tədqiqat İnstitutuna direktor təyin edilmişdir. O, neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatı, qazılması və işlənilməsi, neft və qazın texniki və texnoloji baxımdan çıxarılması sahəsi ilə bağlı elmi axtarışlarda çox ciddi, köklü dəyişikliklər həyata keçirmiş, institutun adı dəyişdirilərək Azərbaycan Neft Sənayesinin Elmi Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) adlandırılmışdır. Akademik Ə.Əlizadə AzNSETLİ-yə 17 il rəhbərlik etmişdir.

Ə.Əlizadə 1962-ci ildə Ümumittifaq

Paleontologiya Cəmiyyətinin (ÜPC) üzvü seçilmişdir.

Onun rus dilində çap etdiyi «Azərbaycanın maykop lay dəstəsi və onun neftliliyi», "Azərbaycanın paleogen çöküntüləri", "Balaxanı mərtəbəsinin paleocoğrafiyası", 2 cildlik "Türkmənistanın ağçaqlı", "Azərbaycan mezozooy çöküntüləri və onların neft-qazlıq perspektivliyi", "Azərbaycanın Abşeronu" və b. əsərlərində çox geniş paleocoğrafi analizlər verilir. Akademik Ə.Əlizadənin bütün fəaliyyəti Azərbaycanın neft sənayesinin inkişafı ilə bağlı olmuşdur.

Ə.Əlizadə beynəlxalq, ümumittifaq konqreslərdə, konfranslarda, simpoziumlarda, sessiya və müşavirələrdə elmi məruzələrlə çıxış etmiş, bir çox elmi şuraların, komissiya və redaksiya heyətlərinin üzvü olmuşdur. O, uzun illər Ümumittifaq "Bilik" Cəmiyyətinin, Ümumittifaq Paleontologiya Cəmiyyətinin üzvü kimi fəaliyyət göstərmişdir.

Ə.Əlizadənin xidmətləri Sovet hökuməti tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. O, iki dəfə Stalin Mükafatı və Lenin ordeni, Qırmızı Əmək Bayrağı ordeni, "Şanlı əmək", "Qafqazın müdafiəsinə görə" medalları, "Sosializm yarış əlaçısı" nişanı və Fəxri Fərmanlarla təltif olunmuşdur.

Akademik Ə.Əlizadə regional geologiyanın, tektonikanın və neft geologiyasının müxtəlif problemlərinə aid 600-dən artıq elmi əsərin, keçmiş SSRİ-nin və Azərbaycan Respublikasının neftqazlılığına və tektonikasına aid dörd edilmiş bir sıra xəritə və atlasların müəllifidir.

Bütün həyatını elmin, milli-mənəvi dəyərlərin tədqiqinə, təbliğinə həsr edən alim, müəllim, ictimai xadim, akademik Ələşraf Əlizadə 22 mart 1985-ci ildə Bakı şəhərində vəfat etmiş, Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATI ÖZ İNKİŞAFININ YENİ - İNNOVASIYA İQTİSADİYYATINA MODERNLƏŞDİRİLMƏSİNİN İLKİN MƏRHƏLƏSİNDƏ

Son 15 ildə (2004-2019) Azərbaycan iqtisadiyyatı çox böyük sürətlə inkişaf etmişdir: ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə; sənaye istehsalı 2,6 dəfə; ixracat 4,7 dəfə, valyuta ehtiyatı isə 24 dəfə artmışdır. Qeyd edilən müddətdə maaşlar 7 dəfə, pensiyalar isə 9 dəfə artmışdır. Sahibkarlara verilən güzəştli kreditin məbləği 2 milyard manat olmuşdur. Yeni iş yerlərinin sayı 2 milyon, əhalinin artımı isə 1,6 milyon nəfər olmuşdur.

Dünya Bankının Doinq Business hesabatında 2006-cı ildə Azərbaycan 98-ci yerdə idi. 2019-cu ildə isə 25-ci yerdə qərar tutmuşdur. Bu inkişafın səbəbləri kifayət qədər çoxdur. Lakin onların içərisində ən əsas səbəb kimi iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas istiqamətlərinə innovasiya dəstəyinin 2011-ci ildən başlayaraq ölkəmizdə yaradılan texnoparkların müxtəlif tipləri tərəfindən verilməsini hesab edirik. Burada innovasiya dəstəyi barədə bəzi məlumatları oxuculara çatdırmağı lazım bilirik:

İnnovasiya dəstəyi dedikdə, hər hansı bir problemin həllində innovasiya yanaşmalarından, metodlarından, ideyalarından və texnologiyalarından geniş istifadə edilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi inkişaf strategiyasının qarşısına qoyduğu problemlərin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq ona verilən innovasiya dəstəyi də bir-birindən fərqli xüsusiyyətə malik olur. Bəzən elə hal olur ki, bir problemin həllinə verilən innovasiya dəstəyi başqa problemlərin həllinə də qismən təsir göstərir. Elə hallar da olur ki, qarşıya qoyulan bir strateji problemin həllinə bir neçə innovasiya dəstəyinin verilməsi zəruri olur. Məsələn, Neftçala Sənaye Məhəlləsində dünya bazarların-

da rəqabət qabiliyyətinə malik olan yüngül minik maşınlarının istehsalına aşağıdakı innovasiya dəstəklərinin verilməsi zəruridir:

1. **İstehsal prosesinin özünün təşkili və idarə edilməsinə "Toyota" sisteminin tətbiq edilməsi;**
2. **Maşının hissə və detallarının nanomateriallardan ibarət olmasının təmin edilməsi;**
3. **Maşının alternativ yanacaq ilə işləməsinin təmin edilməsi.**

Belə hesab edirik ki, bu dəstəklərdən hər hansı birinə əməl edilməyə, istehsal edilən maşın yaxın gələcəkdə dünya bazarlarında rəqabət aparmaq qabiliyyətinə malik ola bilməz. Bir iqtisadi problemin həllinə verilən dəstəyin başqa iqtisadi problemin (problemlərin) həllinə də qismən təsir etməsinə misal olaraq Mingəçevir Sənaye Parkının yaradılmasında əsas məqsədin – Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafına dəstək vermək olmasına baxmayaraq, bu dəstək, regionun inkişafına və regionda işsizliyin qismən aradan qaldırılmasına da təsir göstərir.

Əsas məsələyə keçməmişdən əvvəl bu məqalənin sərlövində işlədilən anlayış və ibarələrin izahına da aydınlıq gətirək.

Dünya ölkələrində bu yaxın vaxtlardakı innovasiya iqtisadiyyatı formalaşmadığından biz onu "innovasiyalı iqtisadiyyat", "innovasiya yönümlü iqtisadiyyat" adlandırdıq. Artıq dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində innovasiya iqtisadiyyatı formalaşdığından o, öz adı ilə – "innovasiya iqtisadiyyatı" adlanır. Bu iqtisadiyyat, eyni zamanda, "elm iqtisadiyyatı", "bilik iqtisadiyyatı", "intellekt iqtisadiyyatı" kimi də adlandırılır. **Azərbaycan iqtisadiyyatının modernləşdirilməsi dedikdə**, onun özündən

A.H.Tağıyev,
Avropa Təbii Elmlər Akademiyasının akademiki

üstün yeni bir vəziyyətə - innovasiya iqtisadiyyatına çevrilməsi (dəyişdirilməsi, keçməsi) prosesi nəzərdə tutulur. Hal-hazırda Azərbaycan iqtisadiyyatı innovasiya iqtisadiyyatının modernləşdirilməsinin ilkin mərhələsindədir. Bu tezis doğruluğunu innovasiya iqtisadiyyatını şərtləndirən əlamət və xüsusiyyətlərin Azərbaycan iqtisadiyyatında qismən formalaşdığını müəyyən etməklə isbat edək.

1. *Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas istiqamətlərinin düzgün işlənilməsi və onun reallaşdırılmasına innovasiya iqtisadiyyatının infrastrukturunu olan, ölkədə yaradılan texnoparkların müxtəlif tipləri (yüksək texnologiyalar parkları, sənaye parkları, məhəllə parkları) tərəfindən innovasiya dəstəyinin verilməsidir.*

2. *Azərbaycanda rabitə, innovasiya və kommunikasiya texnologiyalarının sürətlə inkişaf etməsi. Son 15 ildə bu sahədə 11,3 dəfə artıma nail olunmuşdur. Bu isə*

Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşdırılmasına ciddi təsir göstərir və informasiya cəmiyyətindən innovasiya cəmiyyətinə keçidi asanlaşdırır.

3. *Ölkədə sosial-iqtisadi sabitlik tam təmin olunmuşdur. Burada bir məsələyə toxunmaq istərdik. Azərbaycan işğal altında olan torpaqlarımızın dinc yolla geri qaytarılması tərəfdarıdır. Belə hesab edirik ki, Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyasının üç alternativini – birincisi, Azərbaycanın Avropanın iqtisadi təhlükəsizliyində mühüm rol oynayan yanacaq və enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində birbaşa iştirak etməsi, ikincisi, Azərbaycan tərəfindən bir sıra Avropa və Asiya ölkələrinə peyk vasitəsilə informasiya və kommunikasiya xidmətinin göstərilməsi, üçüncüsü, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycanın keçməsi qeyd edilən problemin həllinə ciddi dəstək verəcəkdir.*

4. *Azərbaycanda iqtisadi inkişafa hərtərəfli mane olan korrupsiyanın, kölgə iqtisadiyyatının və inhisarın mövcud olmaması. Bu hallara qarşı ölkədə çox ciddi mübarizə aparılır.*

5. *Milli valyutanın inflyasiya səviyyəsinin aşağı olması. Azərbaycanda insan kapitalının yüksəldilməsinə münasibət çox güclüdür.*

Məlumdur ki, insan kapitalına yönəldilən investisiyalar səbəb olur. Ölkə səviyyəsində insan kapitalının dəyərinin yüksəldilməsi olduqca investisiya tutumludur. Odur ki, Azərbaycanda insan kapitalının son nəticələrində nail olmaq üçün başqa yol seçilmişdir: elit kadrlar yetişdirilir və onlar əhalinin qeyd edilən qabiliyyətlərinin artırılmasında mühüm rol oynayırlar.

Elit kadrların yetişdirilməsi Azərbaycanın bir qisim tələbələrini xaricdə təhsil almağa göndərməsi və onların təhsil aldığından sonra geriye - vətəna qayıtmaları yolu ilə həll edilir. Təkcə bunu demək kifayətdir ki, 2007-2015-ci illər ərzində azərbaycanlı tələbələrini xarici ölkələrin

universitetlərində təhsil almaları üçün Dövlət Proqramı qəbul edilmişdir. Qeyd edilən müddətdə Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun maliyyə dəstəyilə (505,5 milyon manat) 3300 nəfər tələbə xaricdə təhsil almağa göndərilmişdir.

6. *Azərbaycanda iqtisadiyyatın liberallaşdırılması sürətlə gedir. 2007-ci ildə ÜDM-in 64%-i özəl sektorun payına düşürdü, hal-hazırda bu göstərici 83%-ə çatmışdır.*

Daha bir faktı qeyd etmək istərdik. Dünya Bankının ekspertləri müəyyən etmişlər ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı öz rəqabətqabiliyyətinə görə inkişaf etmiş ölkələr səviyyəsinə yüksəlmişdir. Bu o deməkdir ki, dünya ölkələrinin iqtisadi əlaqələr və innovasiyanın inkişafı əlamətinə görə 6 səviyyəli təsnifləşdirilməsində Azərbaycan iqtisadiyyatı tutduğu 5-ci səviyyədən 3-cü səviyyəyədək yüksəlmişdir. Deməli, Azərbaycan iqtisadiyyatı innovasiyanın inkişaf səviyyəsinə görə inkişaf etməkdə olan ölkələrin ikinci dərəcəli səviyyəsindədir. Bu fakt onu müəyyən edir ki, artıq Azərbaycan iqtisadiyyatı öz inkişafının innovasiya iqtisadiyyatına modernləşdirilməsinin ilkin səviyyəsinə yüksəlmişdir. Bundan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatı sosial-innovasiya yönümlü iqtisadiyyat adlandırılmalıdır.

Yekunlaşaraq belə nəticəyə gəlmək olar ki, bu müvəffəqiyyətlərin kökündə Prezident İlham Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas istiqamətlərinin yüksək səviyyədə işlənilməsi və onun reallaşdırılmasına ölkədə yaradılan müxtəlif tip (yüksək texnologiyalar parkları, sənaye parkları və sənaye məhəllələri) texnoparklar tərəfindən verilən innovasiya dəstəyi, habelə Azərbaycanda həyata keçirilən sosial-iqtisadi, innovasiya, daxili və xarici siyasətin uğurları durur.

“Marş Sığorta və Təkrar sığorta Brokeri” MMC-nin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə BALANS HESABATI

SOCAR izopropil spirtinin istehsalını bərpa edib

Qlobal pandemiya ilə əlaqədar spirtə tələbat kəskin artıb. Məhz bu tendensiya nəzərə alınaraq ölkə başçısının tövsiyyəsinə əsasən, SOCAR-ın “Azərikimya” İB-nin “Etilen-Polietilen” zavodunda dezinfeksiya vasitələrinin əsas xammallarından olan izopropil spirtinin istehsalı bərpa olunub. SOCAR-dan bildirilib ki, sözügedən istehsalatın işə salınması “EP-300” qurğusunda davam edən rekonstruksiya işlərinin tam bitməsindən sonra planlaşdırılırdı. “Azərikimya” İB-nin emal prosesində məqsədləli məhsulların son məhsula çevrilməsi zəncirində öz yerini tutan mütləqləşmiş izopropil spirti (MİPS) istehsalatının fəaliyyətinin bərpa olunması qərarı izopropil spirtinə yerli və xarici bazarlarda tələbatın kəskin artması ilə bağlıdır. Qurğuda həyata keçirilmiş fasiləsiz təmir-bərpa işlərindən sonra aprelin 5-də texniki, 11-də isə mütləqləşdirilmiş izopropil spirti istehsalı sahələri istismara verilib və dərhal son məhsulun istehsalına başlanılıb. Bu da öz növbəsində bir tərəfdən MİPS məhsulu üzrə idxaldan asılılığın kəskin azalmasına, digər tərəfdən isə yüksək səmərəliliklə dünya bazarlarına ixracın artırılmasına gətirib çıxaraçaq. Müəssisədə MİPS istehsalı 2 mərhələlidir. Birinci mərhələdə texniki izopropil spirti istehsal olunur. İkinci mərhələdə isə texniki spirt saflaşdırılaraq MİPS məhsuluna çevrilir. “Etilen-Polietilen” zavodunda MİPS məhsulunun sutkalıq istehsal həcmi təqribən 60 tona qədərdir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

“Deloitte and Touche” MMC

MÜSTƏQİL AUDİTOR HESABATI

“Marş Sığorta və Təkrar sığorta Brokeri” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Payçısının və rəhbərliyinin nəzarətinə:

Rəy
Biz Marş Sığorta və Təkrar sığorta Brokeri Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (“Şirkət”) 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı daxil olmaqla qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarını auditi apardıq. Bizim fikrimizə, əlavə edilən maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkəti Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəyin Əsasları
Biz auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (“BAS”) uyğun olaraq həyata keçirdik. Həmin standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz irəlidə hesabatın Maliyyə Hesabatlarının Auditinə Ətraf Auditorun Məsuliyyəti Bölməsində təsvir olunur. Biz, Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şərəfinə Peşakar Mühasiblər üçün Etika Məcəlləsinə (“MBES Məcəlləsi”) uyğun olaraq Şirkətdən əslilə məlumat almırdıq. Müvafiq hallarda fasiləsizliklə bağlı məsələlərin açılmasına və mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsiplərindən istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyırdıq. İdarəetmə sahəsinə uyğun olaraq Şirkətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırdıq.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Sahəsinin Məsuliyyəti
Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin fəaliyyətində və ya səhv nəticəsində yaranmasından əslilə olmayaraq mühüm təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını təmin etmək üçün rəhbərliyin zəruri saydığı daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərliyin Şirkəti ləğv etmək və ya əməliyyatlarını dayandırmaq niyyətində olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativ olmadığı hallar istisna olmaqla, rəhbərlik Şirkətin fəaliyyətinin fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirilməsi qərarını qəbul etməmiş, müvafiq hallarda fasiləsizliklə bağlı məsələlərin açılmasına və mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsiplərindən istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyırdıq. İdarəetmə sahəsinə uyğun olaraq Şirkətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırdıq.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə Ətraf Auditorun Məsuliyyəti
Bizim məqsədimiz barədə kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə birləşdirən auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik yüksək səviyyəli əminliyi əks etdirir, lakin bu, BAS-a uyğun olaraq aparılan audit nəticəsində hər zaman mövcud olan bütün mühüm təhriflərin aşkar ediləcəyinə zəmanət vermir. Təhriflər fəaliyyətində və ya səhv nəticəsində yaranma bilər və fərdi və ya məcmu halda götürülməklə, istifadəçilərin hazırlıq maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmələri ehtimal etməyə əsas ola bilər. İdarəetmə sahəsinə uyğun olaraq Şirkətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırdıq.

BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin bir hissəsi kimi, biz audit zamanı peşakar mülahizələr irəli sürür və peşakar inamsızlığı qarşıya saxlayırıq. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarının fəaliyyətində və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli şəkildə təhrif olunması risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə cavab olaraq audit prosedurlarını tərtib edir və həyata keçirir, həmçinin rəyimiz üçün əsas verəcək yətləri və uyğun audit sübutu əldə edirik. Fəaliyyətində və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli şəkildə təhriflərin aşkar olunmaması riski səhv nəticəsində yaranmış mühüm təhriflərin aşkar olunmaması riskindən yüksəkdir, belə ki, fəaliyyətdə gizli sövdələşmə, saxtarkarlıq, qəsdən səhv buraxma, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət qaydalarına əməl olunmaması daxil ola bilər.
- Müəyyən şəraitlərdə münasib olan audit prosedurlarının tərtib edilməsi məqsədli auditə aid olan daxili nəzarət elementləri haqqında anlayış əldə edir, lakin bu zaman Şirkətin daxili nəzarət mexanizminin səmərəliliyi barədə rəy bildirmək məqsədi güdmürük.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilmiş mühasibat uçotu prinsiplərinin münasibliyini, edilmiş uçot təxminlərinin və əlavəyi açıqlamaların əsaslılığını qiymətləndiririk.
- Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsiplərindən istifadənin müvafiqliyi və əldə olunmuş audit sübutuna əsaslanaraq Şirkətin öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirəməsinə şübhə yarada biləcək hadisə və ya sərətilərə bağlı mühüm qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmaması barədə nəticə çıxarırdıq. Mühüm qeyri-müəyyənliyin olması qərarına gəldiyimiz halda, biz auditor hesabatımızda diqqətli maliyyə hesabatlarının müvafiq açıqlamalarına yönəlməli və ya bəzi açıqlamaları qeyri-kafi olduğu rəyimizə düzəliş etməliyik. Bizim nəticələr auditor hesabatımızın tarixində əldə olunan audit sübutuna əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və sərətilər Şirkətin öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirəməsinə səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatı, struktur və məzmunu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarının təməli əhəmiyyətli və hadisələri düzgün əks etdirib-etdirməsinə qiymətləndiririk.

Biz idarəetmə sahəsinə uyğun olaraq Şirkətdən digər məsələlərə yanaşı, auditin planlaşdırılmış əhatə dairəsi və vaxtı, audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarətə aşkar etdiyimiz hər hansı mühüm çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AKTİVLƏR			
<i>Uzunmüddətli aktivlər</i>			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər		79	29
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		79	29
<i>Qısamüddətli aktivlər</i>			
Ödənilmiş avanslar		15	20
Vergi debitor borcları, xalis		8	-
Ticarət və digər debitor borcları	9,14	1,891	5,854
Pul vəsaitləri	9	3,461	2,589
Cəmi qısamüddətli aktivlər		5,375	8,463
Cəmi aktivlər		5,454	8,492
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
<i>Kapital və ehtiyatlar</i>			
Nizamnamə kapitalı	10	10	10
Bölgüdürlməmiş mənfəət		1,211	1,383
Cəmi kapital		1,221	1,393
<i>Qısamüddətli öhdəliklər</i>			
Ticarət və digər kreditör borcları	12,14	4,126	7,046
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		-	6
İcarə öhdəlikləri	3	64	-
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		4,190	7,052
<i>Uzunmüddətli öhdəliklər</i>			
Təxira salınmış vergi öhdəliyi	7	43	47
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		43	47
Cəmi öhdəliklər		4,233	7,099
Cəmi kapital və öhdəliklər		5,454	8,492

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il
Broker haqqı	5, 14	1,855	1,714
Əməliyyat xərcləri	6, 14	(1,218)	(846)
Əməliyyat mənfəəti		637	868
Maliyyə xərci, xalis		(36)	(18)
Vergidən əvvəl mənfəət		601	850
Mənfəət vergisi xərci	7	(120)	(170)
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		481	680

	Qeydlər	31 dekabr 2019-cu il tarixinə bitən il	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
İl üzrə mənfəət		481	680
<i>Düzəlişlər:</i>			
Mənfəət vergisi xərci	7	120	170
Köhnəlmə və amortizasiya	6	103	10
Maliyyə xərci, xalis		36	18
Debitor borcların silinməsi	6	(49)	-
Şübhəli borclar üçün ehtiyatda dəyişiklik	8	(102)	(155)
Dövrüyyə kapitalında hərəkətlərdən əvvəl daxil olan pul vəsaitləri		589	723
<i>Dövrüyyə kapitalında hərəkətlər:</i>			
Ödənilmiş avanslarda azalma		5	21
Ticarət və digər debitor borclarında azalma / artım		4,058	(1,318)
Vergilər üzrə balanslarda azalma / artım		76	(18)
Ticarət və digər kreditör borclarında (azalma) / artım		(2,911)	962
Əməliyyatlar üzrə yaranan pul vəsaitləri		1,817	370
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(181)	(185)
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə yaranan xalis pul vəsaitləri		1,636	185
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
İcarə öhdəliklərinin ödənilməsi		(96)	-
Ödənilmiş dividendlər	11	(643)	(510)
Maliyyə fəaliyyətləri üzrə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(739)	(510)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması		(10)	(5)
İnvestisiya fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(10)	(5)
Xarici valyuta ilə saxlanılan pul vəsaitlərinin qalıqlarına valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklərin təsiri		(15)	(8)
PUL VƏSAİTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM / AZALMA		872	(338)
PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin əvvəlində	9	2,589	2,927
PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin sonunda	9	3,461	2,589

(Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	Nizamnamə kapitalı	Bölgüdürlməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq		10	1,518	1,528
Mühasibat uçotu siyasətində dəyişiklik	2	-	(305)	(305)
Elan olunmuş və ödənilmiş dividendlər	11	-	(510)	(510)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		-	680	680
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	10		1,383	1,393
Mühasibat uçotu siyasətində dəyişiklik	3	-	(10)	(10)
Elan olunmuş və ödənilmiş dividendlər	11	-	(643)	(643)
Cəmi il üzrə məcmu gəlir		-	481	481
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	10		1,211	1,221

	İlin əvvəlində	Hesabat dövrünün sonuna
AKTİVLƏR		
I. UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
A1 Torpaq, tikili və avadanlıqlar	1 446,18	1 228,48
A2 Torpaq, tikili və avadanlıqlarla bağlı məsələlərin kapitallaşdırılması		
A3 Daşınmaz əmlak investisiyalar		
A4 Qeyri-maddi aktivlər	66 922,20	60 229,92
A5 Təxira salınmış vergi aktivləri		
A6 Uzunmüddətli debitor borcları		
A7 Uzunmüddətli maliyyə aktivləri:		0,00
A8 dövlət qiymətli kağızları	109,50	0,00
A9 qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
A10 sair maliyyə aktivləri	109,50	0,00
A11 İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar		
A12 Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
A13 Sair aktivlər		
B1 Cəmi uzunmüddətli aktivlər	68 477,88	61 458,40
II. QİSAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
C1 Ehtiyatlar		
C2 Debitor borcları:	25 871,16	65 510,23
C3 birbaşa sığorta üzrə		
C4 təkrarsığorta əməliyyatları üzrə:	2 904,13	40 881,53
C5 - təkrarsığorta üzrə		
C6 - təkrarsığortalı üzrə	2 904,13	40 881,53
C7 asılı təşkilatlar üzrə		
C8 bütcdə üzrə	22 967,03	24 628,70
C9 iddia tələbləri üzrə		
C10 işçi heyəti üzrə		
C11 sığortahılara verilən borclar üzrə		
C12 sair debitorlar		
C13 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	32 221,19	23 217,88
C14 kassa	22 506,91	406,91
C15 hesablaşma hesabı	4 845,41	22 806,38
C16 valyuta hesabı	4 868,87	4,59
C17 depozit hesablar	0,00	0,00
C18 sair pul vəsaitləri		
C19 Qısamüddətli maliyyə aktivləri:		
C20 dövlət qiymətli kağızları		
C21 qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
C22 sair maliyyə aktivləri		
C23 Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı:		
C24 həyat sığortası sahəsi üzrə		
C25 qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə		
C26 Sair qısamüddətli aktivlər:		
C27 gələcək hesabat dövrünün xərcləri		
C28 verilmiş avanslar		
C29 təhlət hesablar		
C30 Sair aktivlər		
D1 Cəmi qısamüddətli aktivlər	58 092,35	88 728,11
E1 CƏMI AKTİVLƏR	126 570,23	150 186,51

	İlin əvvəlində	Hesabat dövrünün sonuna
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		
I. KAPİTAL		
F1 Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	20,00	20,00
F2 Emissiya gəliri		
F3 Geri alınmış kapital (səhmlər)		
F4 Kapital ehtiyatları:		
F5 yenidən qiymətləndirilmə üzrə ehtiyat		
F6 digər kapital ehtiyatları		
F7 Bölgüdürlməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	3 573,58	15 435,88
F8 Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	-2 573,25	11 862,30
F9 Mühasibat uçotu siyasətində dəyişikliklərlə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər		
F10 Keçmiş illər üzrə bölgüdürlməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	6 146,83	3 573,58
F11 Elan edilmiş dividendlər		
G1 Cəmi kapital	3 593,58	15 455,88
II. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
H1 Sığorta ehtiyatları:		
H2 Həyat sığortası sahəsi üzrə:		
H3 Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə:		
H4 Qarşılıqlı tədbirləri fondu		
H5 Uzunmüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər		
H6 Uzunmüddətli qiymətləndirilməmiş öhdəliklər		
H7 Təxiraslanmış vergi öhdəlikləri		
H8 Kreditör borcları:		
H9 əməyin ödənilməsi üzrə		
H10 bütcdə üzrə		
H11 sosial sığorta və təminat üzrə		
H12 digər məcburi ödənişlər üzrə		
H13 asılı təşkilatlar üzrə		
H14 sair kreditör		
H15 Sair uzunmüddətli öhdəliklər:		
H16 gələcək hesabat dövrünün gəlirləri		
H17 alınmış avanslar		
H18 Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	5 098,44	30 428,43
H19 təkrarsığortaçı üzrə	5 098,44	30 428,43
H20 təkrarsığortalı üzrə		
H21 Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar	103 000,00	104 272,00
H22 Sair öhdəliklər		
J1 Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	108 098,44	134 700,43
III. QİSAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
J2 Qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər		
J3 Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		
J4 Kreditör borcları:	14 409,74	30,20
J5 əməyin ödənilməsi üzrə	8 008,91	
J6 bütcdə üzrə	3 795,06	
J7 sosial sığorta və təminat üzrə	2 457,65	
J8 digər məcburi ödənişlər üzrə	148,12	
J9 asılı təşkilatlar üzrə		
J10 sair kreditör		30,20
J11 Sair qısamüddətli öhdəliklər:	468,47	
J12 gələcək hesabat dövrünün gəlirləri	468,47	
J13 alınmış avanslar		
J14 Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
J15 Sair öhdəliklər		
K1 Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	14 878,21	30,20
L1 CƏMI ÖHDƏLİKLƏR	122 976,65	134 730,63
M1 CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	126 570,23	150 186,51

	Gəlirlər	Məbləğ
A1 Əsas əməliyyat gəliri:		0,00
A2 birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları		
A3 təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları		
A4 sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə		
A5 təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissiyon müddətlər		

23-29 aprel 2020-ci il

«Avand Sığorta Brokeri» MMC-nin

31 dekabr 2019-cu il tarixinə BALANS HESABATI

manatla		
AKTİVLƏR	İlin əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna
I. UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
A1 Torpaq, tikili və avadanlıqlar		
A2 Torpaq, tikili və avadanlıqlarla bağlı məsrəflərin kapitalaşdırılması		
A3 Daşınmaz əmlak investisiyaları		
A4 Qeyri-maddi aktivlər	11,500.00	11,500.00
A5 Təxirə salınmış vergi aktivləri		
A6 Uzunmüddətli debitor borcları		
A7 Uzunmüddətli maliyyə aktivləri:		
A8 dövlət qiymətli kağızları		
A9 qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
A10 sair maliyyə aktivləri		
A11 İştirak payı metodu ilə ucqota alınmış investisiyalar		
A12 Təsisi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
A13 Sair aktivlər		
B1 Cəmi uzunmüddətli aktivlər	11,500.00	11,500.00
II. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Ehtiyatlar		
C1 Debitor borcları:		0.00
C2 birbaşa sığorta üzrə		
C3 təkrarsığorta əməliyyatları üzrə:		
C4 - təkrarsığortaçı üzrə		
C5 - təkrarsığortalı üzrə		0.00
C6 asılı təşkilatlar üzrə		
C7 bütöck üzrə		
C8 iddia tələbləri üzrə		
C9 işçi heyəti üzrə		
C10 sığortalılara veribən borcları üzrə		
C11 sair debitorlar		
C12 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	1,335.70	40,143.00
C13 kassa		
C14 hesablaşma hesabı	1,335.70	143.00
C15 valyuta hesabı		
C16 depozit hesabları		40,000.00
C17 sair pul vəsaitləri		
C18 Qısamüddətli maliyyə aktivləri:		
C19 dövlət qiymətli kağızları		
C20 qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
C21 sair maliyyə aktivləri		
C22 Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı:		
C23 həyat sığortası sahəsi üzrə		
C24 qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə		
C25 Sair qısamüddətli aktivlər:		0.00
C26 gələcək hesab dövrünün xərcləri		0.00
C27 verilmiş avanslar		
C28 təhlül hesabları		
C29 Sair aktivlər		
C30 Cəmi qısamüddətli aktivlər	1,335.70	40,143.00
E1 CƏMI AKTİVLƏR	12,835.70	51,643.00

KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		
	Hesabat dövrünün sonuna	Hesabat dövrünün sonuna
I. KAPİTAL		
F1 Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapital	100.00	100.00
F2 Emissiya gəliri		
F3 Gərt alınmış kapital (səhmlər)		
F4 Kapital ehtiyatları:		
F5 yenidən qiymətləndirilmə üzrə ehtiyat		
F6 digər kapital ehtiyatları		
F7 Bütökdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	-51,467.66	-76,928.05
F8 Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	-51,467.66	-25,460.39
F9 Mühəsibat ucqota siyasətində dəyişikliklərlə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər		
F10 Keçmiş ilin üzrə bütökdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	0.00	-51,467.66
F11 Elan edilmiş dividendlər		
G1 Cəmi kapital	-51,467.66	-76,928.05
II. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Sığorta ehtiyatları:		
H1 Həyat sığortası sahəsi üzrə:		
H2 Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə:		
H3 Qarşısalmına tədbirləri fondu		
H4 Uzunmüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər		
H5 Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
H6 Təxirəsalınmış vergi öhdəlikləri		
H7 Kreditor borcları:		4,300.00
H8 əməyin ödənilməsi üzrə		
H9 bütöck üzrə		
H10 sosial sığorta və təminat üzrə		
H11 digər məcburi ödənişlər üzrə		
H12 asılı təşkilatlar üzrə		
H13 sair kreditör		4,300.00
H14 Sair uzunmüddətli öhdəliklər:		
H15 gələcək hesab dövrünün gəlirləri		
H16 alınmış avanslar		
H17 Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	0.00	38,500.00
H18 təkrarsığortaçı üzrə		38,500.00
H19 təkrarsığortalı üzrə		
H20 Təsisi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
H21 Sair öhdəliklər		
H22 Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	0.00	42,800.00
III. QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
J1 Qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər		
J2 Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
J3 Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		
J4 Kreditor borcları:	6,278.57	1,334.70
J5 əməyin ödənilməsi üzrə	5,002.83	1,334.70
J6 bütöck üzrə	1,275.74	0.00
J7 sosial sığorta və təminat üzrə		
J8 digər məcburi ödənişlər üzrə		
J9 asılı təşkilatlar üzrə		
J10 sair kreditör	0.00	0.00
J11 Sair qısamüddətli öhdəliklər:		
J12 gələcək hesab dövrünün gəlirləri		
J13 alınmış avanslar		
J14 Təsisi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar	57,924.79	84,336.35
J15 Sair öhdəliklər		0.00
K1 Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	64,203.36	85,671.05
K2 CƏMI ÖHDƏLİKLƏR	64,203.36	128,471.05
K3 CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	12,835.70	51,643.00

Qeyd: Ödənilməsinə zamanast verilmiş məbləğlərin cəmi*
* Bu sətirlər üzrə məlumatlar balansda daxil edilmir.

məlumatla		
Gəlirlər	Məbləğ	
Əsas əməliyyat gəliri:		
A1 birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları	253,267.88	
A2 təkrarsığorta üzrə sığorta haqları		
A3 təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	253,267.88	
A4 sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə müddəlar		
A5 Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbət və ya mənfi)		
A6 investisiya gəlirləri üzrə		
A7 Subroqasiya gəlirləri		
A8 Sair gəlirlər	25,125.14	
B1 CƏMI GƏLİRLƏR	278,393.02	
Xərclər		
C1 Əsas əməliyyat xərcləri:	253,267.88	
C2 sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə		
C3 qaytarılan sığorta haqları üzrə		
C4 bütökdürülməmiş mənfəət		
C5 təkrarsığortaçıya verilmiş sığorta haqları üzrə	253,267.88	
C6 qarşısalmına tədbirləri fondunda ayırmalar üzrə		
C7 sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər		
C8 İşlərin aparılması xərcləri	50,585.53	
C9 Sair xərclər	0.00	
D1 CƏMI XƏRCLƏR	303,853.41	
E1 Maliyyə mənfəəti (zərər)	-25,460.39	
E2 Mənfəətin nizamnamə kapitalına yansılmalı hissəsi	0.00	
E3 Vergi qoyulmadan əvvəl mənfəət (zərər)	-25,460.39	
E4 Mənfəət vergisi	0.00	
E5 Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	-25,460.39	

Bank Melli İran Bakı Filialının

31 dekabr 2019-cu il tarixinə BALANS HESABATI

	Qeyd	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il	
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	59,630,804	59,680,509	
Banklar və digər maliyyə institutlarından alınacaq vəsaitlər	8	3,809,019	2,476,514	
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	4,184,622	3,577,661	
İnvestisiya qiymətli kağızları	10	22,815,536	20,610,327	
Binalar və avadanlıqlar	11	3,409,470	3,504,486	
Qeyri-maddi aktivlər	11	84,065	43,141	
Digər aktivlər	12	4,785,224	20,548,832	
CƏMI AKTİVLƏR		98,718,740	110,441,470	
ÖHDƏLİKLƏR				
Banklar və digər maliyyə institutlarına ödəniləcək vəsaitlər	13	31,737,986	30,913,601	
Müştəri hesabları	14	11,947,580	8,459,216	
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	22	309,862	297,050	
Digər öhdəliklər	15	997,317	100,261	
Subordinasiya edilmiş borc	16	17,131,500	17,521,200	
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		62,124,245	57,291,328	
KAPİTAL				
Səhmdar kapitalı	17	73,611,171	73,611,171	
Yenidən qiymətləndirmə üzrə ehtiyat		2,238	6,669	
Bütökdürülməmiş mənfəət		(37,018,914)	(20,467,698)	
CƏMI KAPİTAL		36,594,495	53,150,142	
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		98,718,740	110,441,470	
Faiz gəlirləri	18	2,843,032	2,874,888	
Faiz xərcləri	18	(121,853)	(112,285)	
Xalis faiz gəlirləri		2,721,179	2,762,603	
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir - zərər çıxılmaqla	19	653,001	275,305	
Haqq və komissiya gəlirləri	19	177,379	284,432	
Haqq və komissiya xərcləri	20	(108,509)	(108,877)	
Dayazsəzilmə zərərli üzrə ehtiyat ayırmaları	9	(18,293,015)	520,901	
Digər gəlirlər		38,795	12,076	
Digər xərclər		(21,000)	-	
Əməliyyat (zərər)/gəliri		(14,832,170)	3,746,440	
Əməliyyat xərcləri	21	(1,710,665)	(1,593,304)	
Vergidən əvvəlki (zərər)/mənfəət		(16,542,835)	2,153,136	
Mənfəət vergisi xərçi	22	(13,921)	(12,947)	
İl üzrə xalis (zərər)/mənfəət		(16,556,756)	2,140,189	
İl üzrə digər məcmu gəlirlər		1,109	1,342	
Digər məcmu gəlir komponentləri üzrə mənfəət vergisi gəliri		1,109	1,342	
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/gəlirlər		(16,555,647)	2,141,531	
	Səhmdar kapital	Yenidən qiymətləndirmə üzrə ehtiyat	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
01 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq	73,611,171	12,036	(22,614,596)	51,008,611
Əlavə kapital qoyuluşu	-	-	-	-
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	2,140,189	2,140,189
İl üzrə digər məcmu gəlirlər	-	1,342	-	1,342
Yenidən qiymətləndirmə üzrə ehtiyatın realizasiya edilməsi	-	(6,709)	6,709	-
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	73,611,171	6,669	(20,467,698)	53,150,142
İl üzrə xalis zərər	-	-	(16,556,756)	(16,556,756)
İl üzrə digər məcmu gəlirlər	-	1,109	-	1,109
Yenidən qiymətləndirmə üzrə ehtiyatın realizasiya edilməsi	-	(5,540)	5,540	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	73,611,171	2,238	(37,018,914)	36,594,495

Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsi 4,8 milyard dollar olub

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla bu ilin yanvar-fevral aylarında ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 4 milyard 883 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, ticarət dövriyyəsinin 3 milyard 95,9 milyon dollarını və ya 63,4 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 1 milyard 787,1 milyon dollarını (36,6 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil edib, nəticədə 1 milyard 308,8 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranıb. Ötən ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 6,3 faiz, real ifadədə 14,8 faiz, o cümlədən idxal 34,5 faiz, ixrac isə 1 faiz azalıb. Bu ilin yanvar-fevral aylarında qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı keçən ilin eyni aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 5,2 faiz artıb, real ifadədə isə 3,4 faiz azalaraq 295,8 milyon dollar təşkil edib. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, ixracın 45,9 faizini İtaliyaya, 9,6 faizini Türkiyəyə, 6,7 faizini İsrailə, 4,6 faizini Yunanıstana, 3,7 faizini Tunisə, 3,2 faizini Çexiyaya, 2,9 faizini Almaniya, hər biri 2,8 faiz olmaqla Rusiya və Gürcüstana, 2,7 faizini Ukraynaya, 2 faizini Çinə, 1,8 faizini Portuqaliyaya, 11,3 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil edib. Qeyri-neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (29,8 faiz), Türkiyəyə (25,5 faiz), Gürcüstana (11,8 faiz), İsveçrəyə (9,7 faiz), Çinə (2,6 faiz), İtaliyaya (2,1 faiz), Ukraynaya (1,9 faiz), İrana (1,9 faiz), Qazaxıstana (1,9 faiz), Yunanıstana (1,4 faiz), Almaniya (1,3 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil edib. Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 14,7 faizi Çin, 14,3 faizi Rusiya, 14 faizi ABŞ, 13,2 faizi Türkiyə, 5,3 faizi Almaniya, 4,6 faizi İtaliya, 3,4 faizi Ukray-

na, 2,9 faizi İran, hər biri 2,2 faiz olmaqla Türkmənistan və Birləşmiş Krallıq, hər biri 1,9 faiz olmaqla Koreya Respublikası və Yaponiya, 1,3 faizi Fransa, 18,1 faizi isə digər ölkələr ilə aparılmış idxal əməliyyatlarının payına düşüb.

milyon manatı və ya 81,5 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşüb. Kreditlərin 97,5 faizi banklar, 2,5 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilib. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1 milyard 297,8 milyon manat olub və ümumi kredit portfelinin 8,3 faizini təşkil edib.

İctimai iaşə dövriyyəsi 12,9 faiz azalıb

Yanvar-mart aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2019-cu ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 12,9 faiz azalaraq 279,3 milyon manat olub. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyə-

sinin 40,7 faizi hüquqi şəxslərin, 59,3 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşüb. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə ötən ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 11,8 faiz azalaraq 112,4 milyon manat təşkil edib.

Toxuculuq sənayesində istehsal 10,5 faiz artıb

Birinci rübdə toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 124,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilib. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, əvvəlki ilin

yanvar-mart ayları ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 10,5 faiz, geyim istehsalında 10 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında isə 60,7 faiz azalma müşahidə olunub.

Milli valyutadakı əmanətlər 23,7 faiz artıb

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, martın 1-nə əhəlinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,8 faiz artaraq 8 milyard 694,4 milyon manat təşkil edib. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, əmanətlərin 52,6 faizi xarici, 47,4 faizi isə milli valyutada qoyulub. Milli valyutada olan əmanətlər ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 23,7 faiz artıb, xarici valyutada əmanətlər isə 6,4 faiz azalıb.

Mart ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətən orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 avroya 1,88 (1,88) manata, 100 rus rubluna 2,29 (2,56) manata bərabər olub.

3 ayda əhəlinin gəlirləri 13,4 milyard manat olub

faiz artaraq 13 milyard 442,5 milyon manat təşkil edib, əhəlinin hər nəfərinə orta hesabla 1350,2 manatlıq gəlir düşüb. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhəlinin sərəncamında 12 milyard 195,5 milyon manat və ya əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 5,8 faiz çox vəsait qalıb.

Kreditlərin 97,5 faizi banklar tərəfindən verilib

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə, bu il mart ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfelini milli valyuta ekvivalentində 15 milyard 696,4 milyon manat olub. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, ümumi kredit portfelinin 12 milyard 794,9

milyon manatı və ya 81,5 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşüb. Kreditlərin 97,5 faizi banklar, 2,5 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilib. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1 milyard 297,8 milyon manat olub və ümumi kredit portfelinin 8,3 faizini təşkil edib.

